

EXAMENREGLEMENT EN PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

2021-2022

CITADEL COLLEGE

EXAMENREGLEMENT EN PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING vmbo-t, havo en vwo.

SCHOOLJAAR 2021-2022

Lent, 1 oktober 2021

Beste leerlingen, ouders / verzorgers.

Om ervoor te zorgen dat alle zaken met betrekking tot het examen goed geregeld zijn en dat jullie daar ook goed over geïnformeerd worden, hebben we dit boekje samengesteld. Je vindt daarin een uitwerking van de volgende belangrijke onderwerpen.

Het examenreglement.

In deel 1 van dit boekje wordt in 3 hoofdstukken het examenreglement beschreven.

Deze hoofdstukken zijn:

- A- Algemene Bepalingen;
- B- Regeling van het schoolexamen;
- C- Regeling van het centraal examen;

Er wordt uitgelegd wat de regels zijn die gelden bij het schoolexamen en bij het eindexamen, wat de afspraken zijn die gelden bij herkansingen en wat er gebeurt als leerlingen zich niet aan deze regels en afspraken houden. Ook wordt beschreven hoe leerlingen en hun ouders in beroep kunnen gaan als ze vinden dat de geldende regels en afspraken niet zorgvuldig ten uitvoer gebracht zijn.

Het programma van toetsing en afsluiting (PTA)

Voor 1 oktober van het lopende schooljaar ontvangen de leerlingen een programma van toetsing en afsluiting. Deze programma's zijn te vinden in het tweede deel van dit boekje. Per vak wordt uitgelegd welke onderdelen er dit schooljaar getoetst worden, wat de inhoud van deze toetsen is, op welke wijze de toets afgenomen wordt en in welke periode van het jaar dat gebeurt. Ook wordt per vak aangegeven welke toetsen herkanst mogen worden. Tot slot wordt per vak uitgelegd hoe het cijfer voor het schoolexamen tot stand komt.

De bijlagen.

De onderwerpen die niet in het examenreglement en het programma van toetsing passen maar wel belangrijk zijn om te weten in de bovenbouw van het vmbo, havo en vwo, zijn opgenomen in de bijlage. Ik raad jullie aan ook deze onderwerpen goed te bestuderen.

Ik wens jullie allemaal een heel goed (examen)jaar en een mooi diploma toe.

W. Middendorp
Rector

INHOUDSOPGAVE

1.	HET EXAMENREGLEMENT	BLZ.	4
	A: ALGEMENE BEPALINGEN		4
	- art. 1 Begripsbepalingen		4
	- art. 2 Afnemen eindexamen		5
	- art. 3 Indeling eindexamen		5
	- art. 4 Onregelmatigheden bij het SE en CE		8
	- art. 5 Geheimhouding		8
	- art. 6 Bewaren van SE- en CE- werk		8
	B: REGELING VAN HET SCHOOLEXAMEN		9
	- art. 7 Algemeen		10
	- art. 8 De SE toetsen		10
	- art. 9 De beoordeling		10
	- art. 10 De regeling cijfergeving		12
	- art. 11 herkansingregeling SE toetsen en herexamen SE		13
	- art. 12 Bijzondere omstandigheden Herkansingsregeling		14
	- art. 13 Overige bepalingen		15
	C: REGELING VAN HET CENTRAAL EXAMEN		16
	- art. 14 Algemeen		16
	- art. 15 Gang van zaken tijdens het Centraal Examen		16
	- art. 16 Gang van zaken tijdens praktisch deel CE		17
	- art. 17 Afwijking in de wijze van examineren		17
	- art. 18 Beoordeling van het centraal examen		18
	- art. 19 Beoordeling prakt. deel CE		18
	- art. 20 Vaststelling score en cijfer centraal examen		19
	- art. 21 Absentie		19
	- art. 22 Berekening eindcijfer eindexamen		22
	- art. 23 Vaststellen uitslag		22
	-art. 23a Eindcijfer vakken (deel) staats ex. rekentoets		22
	- art. 24 Herexamen		23
	- art. 25 Diploma en cijferlijst		23
	- art. 26 Certificaten		23
	- art. 27 Spreiding van het eindexamen		24
	- art. 28 Vervroegd eindexamen		24
	- art. 29 Examen op hoger niveau		25
	- art. 30 Procedure geschil na inzien tweede correctie		24
	- art. 31 Overige bepalingen		25
	Bijlage 1: Toelichting bij de terminologie met betrekking tot toetsen		25
	Bijlage 2: Toelichting onregelmatigheden en fraude		27

HET EXAMENREGLEMENT

A.ALGEMENE BEPALINGEN

Art.1. Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

De wet:	De wet op het voortgezet onderwijs.
Onze minister:	De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.
Inspectie:	De inspectie van het voortgezet onderwijs, belast met het toezicht op de school.
Het bevoegd gezag:	Het bestuur van @VO Campus
Rector:	De rector van het Citadel College
Kandidaat:	Een ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten.
Gecommitteerde:	Een gecommitteerde in de zin van art.36 van het Eindexamenbesluit,
School:	Een dagschool voor algemeen voortgezet onderwijs.
Leerweg:	De theoretische leerweg bedoeld in artikel 10 van de wet.
Profiel (havo/vwo):	Het betreft de profielen Cultuur en Maatschappij Economie en Maatschappij, Natuur en Gezondheid en Natuur en Techniek.
Profiel (vmbo-t):	Het betreft de profielen Techniek, Groen, Zorg en Welzijn en Economie
Examinator:	Degene die is belast met het afnemen van het examen.
Eindexamen:	Een examen in de vakken, voorgeschreven in de artikelen 11 t/m 29a, dan wel een aantal deelexamens dat tezamen een eindexamen vormt.
Examencommissie:	Onregelmatigheden bij het schoolexamen en centraal examen worden voorgelegd aan de examencommissie van de school. De examencommissie beslist over de maatregelen die genomen worden in geval van onregelmatigheden (zie ook art. 4.2 en 4.3)
Deeleindexamen:	Een examen in een van de vakken genoemd in art.11 t/m 25 van het eindexamenbesluit.
Toets:	Een product van een leerling waar een cijfer voor gegeven wordt.
Handelingsdeel	Een product van een leerling waar een beoordeling in de vorm van “naar behoren” , dan wel onvoldoende, voldoende of goed voor gegeven kan worden.
Handelingsopdracht	Een handelingsdeel wordt met minimaal een voldoende afgesloten. Een product van een leerling waar een beoordeling in de vorm van een cijfer gegeven wordt. Dit cijfer telt in zijn geheel of als onderdeel van een totaalcijfer per periode mee in het SE.(HO) Een handelingsopdracht wordt met minimaal een voldoende afgesloten.
Herkansing:	Het opnieuw deelnemen aan een onderdeel van het schoolexamen.
Herexamen:	Het opnieuw deelnemen van een toets van het centraal examen dan wel het opnieuw afleggen van een vak dat enkel een schoolexamen heeft.
Examendossier:	Alle onderdelen van het schoolexamen. Deze onderdelen zijn omschreven in het programma van toetsing en afsluiting.
Schoolexametoetsen:	Zie bijlage 1 (SE-toets)
Praktische opdrachten:	Zie bijlage 1 (PO)
Het profielwerkstuk:	Zie bijlage 1 (PWS)
Voortgangstoets:	Een toets die alleen meetelt voor de overgang maar niet voor het schoolexamen. (V)

Gehanteerde afkortingen :

vmbo-t	Vorbereidend middelbaar beroepsonderwijs Theoretische leerweg (ook wel: TL)
havo	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
CE	Centraal examen
SE	Schoolexamen
PO	Praktische Opdracht
PWS	Profielwerkstuk
PTA	Programma van toetsing en afsluiting
HO	Handelingsopdracht
HD	Handelingsdeel
V	Voortgangstoets

Art.2. Afnemen eindexamen

De rector en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.

Art.3. Indeling eindexamen

Het eindexamen bestaat voor ieder vak uit een schoolexamen en, voor zover dat in het examenprogramma is bepaald, tevens uit een centraal examen.

Art.4. Onregelmatigheden bij het SE en CE

- 1 Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt of zonder geldige reden afwezig is bij een toets, kan de rector maatregelen nemen. Voorbeelden van wat er verstaan wordt onder onregelmatigheid staan in bijlage 2.
- 2 De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, kunnen zijn:
  - Het op school laten inhalen of bijwerken van een SE onderdeel op een door de examencommissie vast te stellen tijdstip.
  - het geven van het cijfer 1 voor een toets van het SE of het CE;
  - Voor het schoolexamen: het laten vervallen van het recht op een of meerdere herkansingen.
  - het verbieden van deelname of verdere deelname aan een onderdeel van het SE of het CE. (Bij het SE houdt dit tevens ontzegging van deelname aan het CE in!);
  - het ongeldig verklaren van een of meerdere onderdelen van het reeds afgelegde deel van het SE of het CE;
  - het bepalen dat het rapport (leerjaar 3, 4 of 5) of diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de rector aan te wijzen onderdelen;
  - indien het hernieuwd examen, bedoeld in de vorige volzin, betrekking heeft op een of meer onderdelen van het CE, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het CE, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.
- 3 Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de examencommissie van het Citadel College de kandidaat. De kandidaat kan zich zijn ouders/verzorgers laten bijstaan. Hierna kan indien nodig een gesprek plaatsvinden met ouders/verzorgers en de betrokken kandidaat.
De examencommissie deelt de beslissing mede aan de kandidaat en zijn ouders/verzorgers, mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie.

De samenstelling van de examencommissie (vmbo-t, havo en vwo):

Voorzitter:	Mevrouw Drs. H.M.A.G. Jonkergouw
Secretaris:	Mevrouw Drs. A.Z.M.S. Pustjens
	Mevrouw Drs. H.M.A.G. Jonkergouw
	mevrouw S. Adema

4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de examencommissie bij de rector (Dhr. Drs. W. Middendorp) in beroep gaan. Het beroep wordt binnen drie werkdagen nadat de beslissing van de examencommissie schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de rector ingediend. De rector zal een onderzoek instellen, en beslist binnen 2 weken na de instelling van het beroep een uitspraak, tenzij hij de termijn (met redenen omkleed) heeft verlengd met maximaal twee weken. De rector deelt zijn beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat en de examencommissie.

5. De kandidaat kan tegen een beslissing van de rector in beroep gaan bij de Centrale commissie van Beroep voor Eindexamens regio Nijmegen, Postbus 40020, 6504 AA Nijmegen. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingediend. De voorzitter van de Commissie bepaalt op zo kort mogelijke termijn na ontvangst van het beroepsschrift plaats, dag en uur van de zitting, waarop de behandeling van het beroep zal plaatsvinden. Daar worden de partijen op zo kort mogelijke termijn van op de hoogte gesteld. Ook de samenstelling van de Commissie wordt daarbij bekend gemaakt. De Commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen 2 weken na de instelling van het beroep een uitspraak, tenzij zij de termijn (met redenen omkleed) heeft verlengd met maximaal twee weken. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, de rector en aan de inspectie.
Het reglement van de Centrale Commissie van Beroep voor Eindexamens regio Nijmegen is op te vragen bij de directie van het Citadel College.

6. Indien de onregelmatigheid pas na afloop van het (school)examen ontdekt wordt, kunnen de examencommissie en de betrokken examiner(en) gezamenlijk het schoolexamen ongeldig verklaren, hetgeen tevens mogelijk ontzegging van deelneming aan het CE inhoudt, zoals bepaald in art.4 lid 2. van de algemene bepalingen van het examenreglement. Het is ook mogelijk dat zij bepalen dat het schoolexamen slechts geldig is na een hernieuwd schoolexamen in de door hen aan te wijzen onderdelen en op een door hen te bepalen wijze.

7. Een kandidaat die tot 30 minuten te laat komt bij een SE wordt tot dit SE toegelaten door de docent/surveillant. Hij moet het werk met de andere kandidaten op de vastgestelde tijd beëindigen en inleveren.
Ingeval een leerling te laat komt (ook met geldige reden!) bij een kijk- en luistertoets (SE) wordt de leerling niet meer toegelaten. De leerling meldt zich bij de afdelingsleider en de situatie wordt voorgelegd aan de examencommissie. Mocht er achteraf sprake zijn van een ongeldige reden, dan wordt afwezigheid gezien als een onregelmatigheid en kan er een sanctie volgen, zie hiervoor artikel 4.2.

8. Bij diefstal, verlies of fraude van (onderdelen van) het examen die door de kandidaten worden beheerd en nog niet beoordeeld zijn, zullen de betreffende onderdelen opnieuw moeten worden gemaakt. Indien de gestelde inleverdatum niet meer gehaald kan worden, zal in overleg met de examiner een nieuwe datum vastgesteld worden. De examiner mag hierbij besluiten de kandidaat het werk na schooltijd op school te laten maken.

9. Bij het overschrijden van de gestelde inleverdatum van het PWS, een praktische opdracht of een handelingsdeel, wordt het eindcijfer met 1 punt per dag verlaagd, met als maximum een aftrek van 4 punten. Bij digitaal inleveren gelden weekdagen, geen werkdagen. Indien het werk op de vijfde dag nog niet ontvangen is, wordt het niet inleveren gezien als een onregelmatigheid (zie art. 4) en wordt melding gedaan bij de examencommissie.

Verder geldt dat met een onafgerond PTA overgang naar een volgend leerjaar of deelname aan het Centraal Examen niet mogelijk is.

Art.5. Geheimhouding

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van dit besluit en daarbij de beschikking krijgt over gegevens, waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

Art.6. Bewaren van SE- en CE-werk

1 *Schoolexamenwerk.*

Het schoolexamenwerk van een leerling (opgaven, het gemaakte werk, de eventueel gemaakte protocollen van mondelinge toetsen, alsmede de cijfers, worden op school door de examinator bewaard tot 1 januari na het betreffende examenjaar van de leerling. Daarna wordt het werk vernietigd. Van het schoolexamenwerk van de praktische onderdelen bij de beeldende vakken e.d. blijft minstens één foto in archief bij de examinator.

2 *Centraal Examen.*

- a. Het werk van het Centraal Examen van de kandidaten en de scorelijst worden gedurende tenminste 6 maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de rector. Dit is ter inzage van mogelijke belanghebbenden.
- b. Een door de rector en de secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de scorelijst wordt gedurende tenminste 6 maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
- c. De rector draagt er zorg voor dat een volledige set van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste 6 maanden na de vaststelling van de uitslag van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.
- d. Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van 6 maanden inlichtingen inwinnen bij het College voor examens.

A. REGELING VAN HET SCHOOLEXAMEN (SE)

De rector en examinatoren van het Citadel College, daartoe gemachtigd door het bevoegd gezag van deze school, overwegende dat ter uitvoering van art.31. van het Examenbesluit VO een regeling voor schoolonderzoek moet worden vastgesteld, besluiten dat het schoolexamen VO wordt ingesteld met inachtneming van de volgende bepalingen:

Art.7. Algemeen

- 7.1 Het schoolexamen start aan het begin van leerjaar 3 voor vmbo-t of leerjaar 4 voor havo en vwo, zoals aangegeven in het PTA per vak, en wordt aan het eind van periode 2 in het laatste leerjaar afgesloten. Dat is vóór aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.
- 7.2 Het schoolexamen kan bestaan uit de volgende toetsvormen:
- mondelinge toetsen;
  - schriftelijke toetsen met gesloten en/of open vragen;
  - praktische opdrachten;
  - handelingsopdrachten;
  - handelingsdelen;
  - profielwerkstuk
- Naast de schoolexametoetsen worden in vwo4 en vmbo-t 3 ook voortgangstoetsen gegeven. Deze tellen wél mee voor de bevordering naar het volgend schooljaar maar niet voor het schoolexamencijfer (zie ook 7.9)
- 7.3 De kandidaten theoretische leerweg maken in leerjaar 4 een profielwerkstuk. Zij dienen tenminste 20 uur te besteden aan de voorbereiding en uitwerking van dit werkstuk. Zie voor verdere bepalingen art. 9.8.
- 7.3 Alle kandidaten (havo / vwo) maken in het kader van hun examen een vakoverstijgend profielwerkstuk. De studielast voor vwo-leerlingen is 120 uur per persoon; voor havo-leerlingen 100 uur. Het cijfer dat voor het profielwerkstuk behaald wordt, telt voor de uitslagbepaling mee in het combinatiecijfer. Zie voor verdere bepalingen art. 9.8.
- 7.4 Schoolexamen rekenen voor leerlingen zonder wiskunde (vmbo t en Havo CM)
Voor leerlingen die geen eindexamen doen in het vak wiskunde is het van belang dat het vervolgonderwijs kan zien wat het rekenniveau van een leerling is. Daarom komt er voor deze groep leerlingen in vmbo t en havo (2F voor vmbo, 3F voor havo) een schoolexamen rekenen. Het resultaat voor het schoolexamen rekenen telt niet mee in de uitslag, maar wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
- 7.5 Het SE wordt gehouden overeenkomstig het voor ieder vak geldend PTA.
Het SE begint voor vmbo-t in leerjaar 3, voor havo in leerjaar 4 en voor verschillende vakken in vwo leerjaar 4.
- 7.6 Het SE wordt vóór de aanvang van het eerste tijdvak van het CE afgesloten. Uiterlijk 10 kalenderdagen voor aanvang van het CE moeten de SE-resultaten worden uitgewisseld met DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie).

- 7.7 Indien een kandidaat om een geldige reden (dit ter beoordeling van de rector) is verhinderd het SE leerjaar 3 vmbo-t, 4 havo of leerjaar 4 of 5 van het vwo af te ronden vóór het eindrapport van dat betreffende jaar, dan wordt hij in de gelegenheid gesteld het SE voor dat vak af te sluiten in de periode tussen het moment van inleveren van de rapportcijfers en de definitieve start na de zomervakantie. De leerling moet dan wel voorwaardelijk bevorderd zijn door de overgangsvergadering.
- 7.8 De kandidaten ontvangen vóór 1 oktober van het lopende jaar het examenreglement en het bijbehorend PTA, waarin het examendossier opgenomen is. Daarin staat vermeld:
- welke onderdelen van het examenprogramma in het SE worden getoetst;
  - een omschrijving van de te toetsen leerstof;
  - een planning van de toetsen en andere onderdelen;
  - een omschrijving van de wijze van toetsing;
  - de wijze waarop het eindcijfer SE wordt berekend.
- 7.9 Van het examenreglement en PTA wordt vóór 1 oktober een exemplaar opgestuurd naar de onderwijsinspectie.
(In het PTA worden voor meerdere vakken ook de voortgangstoetsen opgenomen. Deze staan ook als zodanig aangegeven. Deze toetsen vallen niet onder de afspraken van het examenreglement maar zijn opgenomen om de leerlingen een volledig overzicht te geven over hun toetsen).

Art.8. De SE toetsen

- 8.1. Tenminste één week voor aanvang van de in het PTA beschreven toetsen krijgen de kandidaten van hun docent te horen op welk tijdstip de toets afgenomen wordt en eventuele bijzonderheden. Er wordt ook naar gestreefd om meteen aan te geven waar de toets afgenomen wordt.
- 8.2 Het cijfer voor de toets wordt door de examiner vastgesteld.
- 8.3 Opgaven, het gemaakte werk, de eventueel gemaakte protocollen van mondelinge toetsen, alsmede de cijfers worden door de examiner bewaard totdat de overgangsbeslissing van het betreffende jaar is vastgesteld. In het examenjaar wordt het werk bewaard tot 1 september van het betreffende examenjaar. Daarna wordt het werk vernietigd. (zie ook art.6.1).
- 8.4 De criteria aan de hand waarvan de beoordeling van alle werkstukken zoals PO's, handelingsopdrachten en profielwerkstuk plaatsvindt, worden door de examiner vóór aanvang van de opdracht (tijdens de lessen) aan de kandidaat bekend gemaakt.
- 8.5 In één week kunnen maximaal vijf toetsen plaatsvinden. Onder een toets wordt verstaan: praktische opdrachten en SE (of voortgangs)toetsen zoals genoemd in het PTA. Uitzondering hierop vormt een toetsweek. In deze week kan afgeweken worden van het hierboven genoemde aantal toetsen.

Art.9. De beoordeling

- 9.1 Voor de beoordeling van de toetsen van het SE gebruikt de examiner de cijfers 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers met één decimaal.

9.2 **vmbo-t:**

In afwijking van art. 9.1 worden de vakken CKV en Lichamelijke Opvoeding (lo) uit het gemeenschappelijke deel met 'voldoende' of 'goed' beoordeeld. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de kandidaat en geschiedt op basis van het naar behoren afsluiten van opdrachten uit het PTA. De vakken CKV en lo waarderen de opdrachten van de leerlingen met behulp van cijfers op 1 decimaal nauwkeurig. De vakken worden met 'voldoende' afgesloten als het gemiddelde eindcijfer voor het schoolexamen 5,5 of hoger is. Als er sprake is van een gemiddeld eindcijfer 7,5 of hoger, krijgt de kandidaat de waardering 'goed'.

9.3 **havo/vwo**

In afwijking van art. 9.1 wordt het vak LO uit het gemeenschappelijke deel met 'voldoende' of 'goed' beoordeeld. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de kandidaat en geschiedt op basis van het naar behoren afsluiten van opdrachten uit het PTA. Het vak Lichamelijke Opvoeding waardeert de opdrachten van de leerlingen met behulp van cijfers op 1 decimaal nauwkeurig. Het vak worden met 'voldoende' afgesloten als het gemiddelde eindcijfer voor het schoolexamen 5,5 of hoger is. Als er sprake is van een gemiddeld eindcijfer 7,5 of hoger, krijgt de kandidaat de waardering 'goed'.

9.4 De gehele cijfers voor het schoolexamen hebben de volgende betekenis:

1 = Zeer slecht	6 = Voldoende
2 = Slecht	7 = Ruim Voldoende
3 = Zeer onvoldoende	8 = Goed
4 = Onvoldoende	9 = Zeer goed
5 = Bijna voldoende	10 = Uitmuntend

9.5 Het cijfer van ieder onderdeel van het SE wordt zo spoedig mogelijk (binnen 10 werkdagen) aan de kandidaat bekend gemaakt en ingevoerd in Magister. Tot 5 werkdagen na de bekendmaking hebben de kandidaten het recht het door hen gemaakte werk in te zien. Dit laatste gebeurt in aanwezigheid van de docent.

9.6 De kandidaat heeft het recht om bij duidelijke onenigheid met de examinator aangaande afspraken over werk, tijdstip van inleveren van werk of beoordelingen, binnen 5 werkdagen schriftelijk beroep aan te tekenen bij examencommissie. (artikel 4.3). De examencommissie deelt de beslissing van de commissie uiterlijk 10 werkdagen na het indienen van het beroep, schriftelijk mee aan de kandidaat.

9.7 **vmbo-t**

CKV en het vak lichamelijke opvoeding op vmbo-t moeten aan het eind van het schoolexamen afgesloten zijn met 'voldoende' of 'goed'. Als dat niet het geval is, kan het schoolexamen niet afgerond worden. De kandidaat kan in dat geval niet slagen voor zijn vmbo-eindexamen en ontvangt dan ook geen diploma. Het algemeen verplichte vak Maatschappijleer wordt met een cijfer afgesloten in het schoolexamen. Dit schoolexamencijfer komt op de cijferlijst bij het diploma en is onderdeel van de uitslagregel.

havo en vwo

Opdrachten voor LO op havo en vwo moeten allen worden afgesloten. Het openstaan van een opdracht betekent dat het schoolexamen niet afgerond is. De beoordeling voor LO moet uiterlijk in de laatste volle week van april vastgesteld zijn. De kandidaat kan in het geval dat deze opdrachten niet zijn afgerond niet slagen voor zijn eindexamen en ontvangt dan ook geen diploma.

9.8 **Combinatiecijfer vwo**

Op het vwo wordt het combinatiecijfer gevormd door de vakken algemene natuurwetenschappen (ANW), maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk. Voor geen enkel van deze onderdelen mag het cijfer 3 of lager worden behaald.

Combinatiecijfer havo

Op de havo wordt het cijfer bepaald door de vakken maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk. Voor geen enkel van deze onderdelen mag het cijfer 3 of lager worden behaald.

9.9 **Het Profielwerkstuk havo en vwo**

Het profielwerkstuk (PWS) is een schoolexamen (SE) en wordt afgesloten met een presentatie aan medeleerlingen en ouders. Het PWS moet afgesloten worden met een beoordeling in de vorm van een cijfer. De beoordelingen gebeuren aan de hand van standaard beoordelingsformulieren (rubric). In de beoordeling spelen het eindproduct, het maakproces en de presentatie een rol. Het cijfer vormt een onderdeel van het combinatiecijfer (zie art. 9.8).

De kandidaat houdt zich aan de inlevertermijnen zoals gesteld in het PTA voor het PWS.

Het profielwerkstuk vmbo-t

Het profielwerkstuk wordt beoordeeld door tenminste 2 examinatoren die de kandidaat hebben begeleid bij de totstandkoming van het profielwerkstuk.

Het PWS wordt afgesloten met een presentatie aan medeleerlingen en ouders. Het PWS moet afgesloten worden met een beoordeling 'voldoende' of 'goed'. Als dat niet het geval is, kan het schoolexamen niet afgerond worden. De kandidaat kan in dat geval niet slagen voor zijn vmbo-eindexamen en ontvangt dan ook geen diploma.

Art.10. De regeling cijfergeving

10.1 Het SE spreidt zich uit over het 3^e en 4^e leerjaar vmbo-t, het 4^e en 5^e leerjaar van de havo en het 4^e, 5^e en 6^e leerjaar van het vwo. Het laatste leerjaar bestaat uit 2 periodes en het voorexamenjaar uit 3 periodes. Aan het einde van een periode wordt een rapportage opgesteld.

10.2 **Verschillende Cijfers**

In vwo4 en vmbo-t 3 zijn twee soorten toetsen: SE toetsen en voortgangstoetsen.

Voortgangstoetsen.

Naast de schoolexamentoetsen worden in vwo 4 en vmbo-t 3 ook voortgangstoetsen (of klassenwerk) gegeven. Deze tellen wél mee voor de bevordering naar het volgend schooljaar maar niet voor het schoolexamencijfer (zie ook 7.9)

SE toetsen

De SE-cijfers vormen samen via een weging of via een percentage (totaal 100%) het uiteindelijke SE cijfer. Het percentage of de weging wordt in het PTA achter de SE toetsen per vak weergegeven. Er wordt 1 maal afgerond. Het SE cijfer wordt uitgedrukt in een cijfer op één decimaal nauwkeurig.

Overgangscijfer

Iedere toets in het voorexamenjaar heeft een weging. Het overgangscijfer wordt bepaald op basis van het voortschrijdend gemiddelde van alle toetsen. In vwo 4 en vmbo t-3 tellen de voortgangstoetsen hierbij ook mee. Het jaarcijfer is een getal op één decimaal nauwkeurig. Het cijfer wordt op 1 decimaal "afgekapt" (6.49 -> 6.4). Dit afkappen geldt voor de eindgemiddelden van de vakken ANW, CKV en maatschappijleer (havo/vwo).

Voor vmbo t-3 geldt dat het cijfer voor CKV op 1 decimaal wordt afgerond.

Voorts wordt verwezen naar vigerende overgangsregeling.

Art.11. Herkansingsregeling SE toetsen

- 11.1 Alleen voortgangstoetsen en SE toetsen kunnen voor herkansing in aanmerking komen. Handelingsopdrachten en een grote praktische opdracht worden afgetekend als het werk 'naar behoren' beoordeeld is, of wanneer er een cijfer voor gegeven is. Er geldt dus geen herkansingsregeling voor handelingsdelen en praktische opdrachten.
  - 11.2 In het PTA wordt per vak en per onderdeel aangegeven wat wel en niet herkanst kan worden. Toetsen die niet als herkansbaar staan aangegeven kunnen dus ook niet herkanst worden.
  - 11.3 Iedere kandidaat heeft per periode maximaal eenmaal het recht één toets te herkansen. De kandidaat kan de herkansing gebruiken voor een SE of een voortgangstoets.
  - 11.4 In de laatste periode (P3) kunnen de toetsen niet herkanst worden. Aan het begin van periode 1 van het volgend schooljaar kan één van alle SE's uit het voorgaande jaar herkanst worden, mits de leerling is bevorderd.
  - 11.5 Na het einde van de periode wordt besloten welke toets herkanst zal worden.
  - 11.6 De toetsen worden herkanst (of ingehaald) op een centraal moment dat aangegeven staat in de jaarplanning.
  - 11.7 Wanneer een leerling zonder goede reden (behoudens chronische /langdurige ziekte of overmachtsituaties, zie hardheidsclausule) een SE uit de toetsweek gemist heeft, gaat dit ten koste van de herkansing. De leerling kan dan geen enkele toets uit deze periode herkansen, maar gebruikt het herkansingsmoment om de gemiste toets in te halen. Voor tussentijdse toetsen geldt dit niet, deze kunnen worden ingehaald op een met de leerling afgesproken tijd.
- COVID 19 (Corona)**
- Af- en/of ziekmeldingen die samenhangen met "Corona" zullen door de examencommissie per afmelding beoordeeld worden. Hierop is maatwerk van toepassing.
- 11.8 Het recht op herkansen vervalt als de kandidaat zonder goede reden (behoudens chronische/langdurige ziekte of overmachtsituaties (zie hardheidsclausule), afwezig was op het afgesproken herkansingsmoment. In dat geval geldt het cijfer van de eerste toets. De examencommissie brengt leerlingen en ouders hiervan schriftelijk op de hoogte.
  - 11.9 In geval van herkansing geldt het hoogste cijfer.
  - 11.10 Examenkandidaten die gezakt zijn en hun examenjaar op het Citadel College overdoen, hebben het recht om nogmaals een herkansing van periode 3 van het voorexamenjaar te doen in periode 1 van het examenjaar. Mocht de herkansing van hun eerste examenjaar

geleid hebben tot een beter cijfer, dan blijft dit cijfer staan, en hebben ze dus de mogelijkheid nog een ander cijfer te verhogen. Er wordt op maat gekeken welke toets herkanst wordt, als de PTA's van het voorexamenjaar van hun eerste keer examen en het voorexamenjaar van hun tweede keer examen afwijken.

- 11.11 Leerlingen van examenklassen hebben recht op een 3^e herkansing. Deze herkansing is voor dit schooljaar ingepland in week 42. De leerling kan hiervoor een SE uit het vorig schooljaar kiezen. Een toets die al een keer herkanst is kan nogmaals herkanst worden mits daarvoor toestemming is verkregen door de vakdocent.

Herexamenregeling schoolexamen

- 11.12 De leerling mag een herexamen van het schoolexamen aanvragen. Het betreft de vakken ANW en Maatschappijleer.
- 11.13 Het herexamen kan gegeven worden nadat de beslissing genomen is dat een leerling bevorderd is.
- 11.14 Het herexamen wordt afgenomen in de periode tussen de zomervakantie en de herfstvakantie van het direct daarop volgende jaar.
- 11.15 Het herexamen omvat door de rector aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
- 11.16 In geval van herexamen geldt het hoogste cijfer.

Art.12. Bijzondere omstandigheden en inhalen en herkansen bij SE-toetsen

- 12.1 Afmelden voor SE moet door de ouders **vóórafgaand** aan de toets gebeuren bij examensecretariaatgd@citadelcollege.nl, waarin staat:
- Naam en klas van de kandidaat;
  - Datum van de gemiste toets, en het betreffende vak
  - De reden van verhindering of afwezigheid
  - In het geval van een andere dringende reden voor de afwezigheid dan chronische ziekte of ongeval een duidelijke omschrijving van die reden of oorzaak
NB: afspraak aan tandarts, orthodontist of huisarts wordt niet als dringende reden gezien. (lees hieronder "hardheidsclausule")
- 12.2 Als de afmelding niet voorafgaand aan het SE is gegeven, dienen de ouders de bij examencommissie aan te tonen waarom dit niet mogelijk was. Indien ouders dit niet aan kunnen tonen wordt de afwezigheid gezien als een onregelmatigheid (zie art. 4).
- 12.4 Indien er meerdere toetsen ingehaald moeten worden kan dit op het centrale inhaalmoment van de toetsweek; dit kan op een roostervrije dag voor de leerling zijn.
- 12.5 Indien een SE-onderdeel niet is afgelegd op het vastgestelde tijdstip of binnen de vastgestelde termijn zonder een naar het oordeel van de examencommissie geldige reden, kan de examencommissie verplichten het ontbrekende onderdeel alsnog af te leggen. De kandidaat kan in dit verband verplicht worden om na lestijd op school het werk af te maken. Het wordt gezien als een onregelmatigheid. Dit kan daarnaast ook ten koste gaan van een mogelijkheid tot herkansing.

Indien een kandidaat niet voldoet aan de in art.12.1 en 12.2 gestelde verplichting kan de examencommissie, na alle betrokkenen gehoord te hebben, de kandidaat uitsluiten van verdere deelname aan het SE of het cijfer '1' toekennen voor de betreffende toets/opdracht.

- 12.6 De herkansingsregeling geldt voor SE toetsen, *niet* voor voortgangstoetsen of deelttoetsen. In het PTA staat welke SE toetsen herkanst mogen worden.
- 12.7 De rector kan in afwijking van artikel 7.1. een kandidaat die als gevolg van ziekte of een andere vorm van overmacht het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het Centraal Examen, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór de datum van het centraal examen in dat vak van het eerste tijdvak. Dit kan alleen in uitzonderlijke gevallen, in samenspraak met de Inspectie.
- 12.8 **Hardheidsclausule**
De examencommissie bepaalt, na raadplegen van de afdelingsleider, of de leerling bij langdurige of chronische ziekte en overmacht gebruik mag maken van "maatwerk" afspraken. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de examencommissie na de betrokken partijen gehoord te hebben.
- 12.9 Artikel 12.1 en 12.2 zijn ook van toepassing op leerlingen van 18 jaar en ouder.

Art. 13. Overige bepalingen

- 13.1 De resultaten van het schoolexamen behaald in het voorexamenjaar, komen te vervallen als de kandidaat niet bevorderd wordt naar het volgende leerjaar.
- 13.2 Van kandidaten die niet slagen voor het eindexamen en besluiten het examenjaar op het Citadel College opnieuw te doen, vervallen de behaalde (school)examenresultaten van het laatste leerjaar. In geval het profielwerkstuk voldoende is afgesloten mag deze beoordeling blijven staan. Uitzondering hierbij is het resultaat van de herkansing van de laatste periode van het voorexamenjaar.
- 13.3 Voor de kandidaat die tot het voorlaatste of laatste leerjaar wordt toegelaten, nadat in dat leerjaar al toetsen gehouden zijn, stelt de rector een regeling vast in overleg met de examinerator en de kandidaat.
- 13.4 **Overstapregeling**
Indien leerlingen in de bovenbouw wisselen van schooltype wordt maatwerk toegepast en zullen de behaalde schoolexamens worden beoordeeld. Uitgangspunt is dat het schoolexamenprogramma op het nieuwe niveau volledig afgedekt moet zijn. Docenten beoordelen aan de hand van de PTA's welk cijfer zal gelden. Het kan voorkomen dat bepaalde schoolexamens moeten worden ingehaald.
Zoals vermeld gaat het in elk individueel geval om maatwerk.

C REGELING VAN HET CENTRAAL EXAMEN (CE)

Art.14. Algemeen

- 14.1 Het centraal examen wordt afgenomen conform de artikelen 36 t/m 45 van het Eindexamenbesluit VO.
- 14.2 Ten minste 14 dagen voor de aanvang van het centraal examen ontvangen de kandidaten het rooster van het centraal examen. In dit rooster staat in elk geval vermeld:
- a: de plaats waar de toetsen van het centraal examen worden afgenomen;
  - b: het tijdstip waarop de toetsen worden afgenomen;
  - c: de duur van de toetsen.

Art.15. Gang van zaken tijdens het centraal examen

- 15.1 De kandidaten maken het schriftelijk werk onder toezicht van door de rector aangewezen leraren. In elk lokaal zijn minimaal twee toezichthouders aanwezig. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op.
- 15.2 Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan.
Dit is met uitzondering van de mededelingen die vanwege het College Voor Examens (cevo) gedaan moeten worden.
- 15.3 Een overzicht van hulpmiddelen waarvan het gebruik door de cevo is toegestaan, zal tijdig aan de kandidaten worden uitgereikt.
- 15.4 Tassen, jassen, gsm, horloges, smartwatches, draadloze oortjes e.d. mogen niet naar de examenzaal worden meegenomen (dit op basis van artikel 40 lid 4 van het Eindexamenbesluit VO)
Het gebruik van digitale hulpmiddelen waarmee data op te roepen zijn via WIFI (zoals laptop, iPad, smartphones) is niet toegestaan. Deze hulpmiddelen zijn afgeschermd in de tas buiten de zaal of in een kluisje tijdens het examen.
- 15.5 Het examenwerk mag niet met potlood worden gemaakt. Op het examenwerk mag geen correctielak (typexx) worden aangebracht.
- 15.6 Het werk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door de school. Ook het kladpapier wordt door de school gewaarmerkt en verstrekt. Kandidaten mogen geen papier meenemen naar de examenzaal.
- 15.7 De kandidaat vermeldt zijn examenummer, zijn naam en de betrokken examinator.
- 15.8 Zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat zich gedurende een toets van het examen niet verwijderen uit de examenzaal. Als de kandidaat de zaal tijdelijk mag verlaten, dan gebeurt dat onder begeleiding van een van de toezichthouders.
- 15.9 Tijdens het uitdelen van de opgaven dient er volkomen rust in de zaal te heersen.
- 15.10 Gedurende een uur volgende op het tijdstip van opening van de envelop is het een kandidaat niet toegestaan te vertrekken.

- 15.11 De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in de examenzaal tot het einde van die toets. Een kandidaat die het gemaakte werk eerder dan het sluitingstijdstip inlevert, laat de opgaven (voorzien van naam en examenummer) achter bij de toezichthouder.
- 15.12 Bij ministeriële regeling kan ten aanzien van een of meer zittingen worden bepaald dat de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede door hen gemaakte stukken inleveren bij een van de toezichthouders. Bij die regeling wordt bepaald wanneer de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken aan de kandidaten worden terug gegeven.
- 15.13 Vanaf een kwartier voor het einde van een toets van het examen mogen de kandidaten de examenzaal niet verlaten.
- 15.14 Aan het einde van een zitting blijven de kandidaten zitten totdat een toezichthouder het sein geeft om te vertrekken.
- 15.15 In het geval dat examens met behulp van de computer worden afgenomen, gelden aanvullende afspraken. In voorkomende gevallen worden deze afspraken aan de leerlingen en toezichthouders verstrekt.

Art.16. Gang van zaken tijdens het praktisch deel van het centraal examen

Niet van toepassing

Art.17. Afwijking in de wijze van examineren (Eindexamenbesluit VO, artikel 55)

- 17.1 De rector kan toestaan dat een lichamelijk of geestelijk gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
- 17.2 Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt te nazien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
- a. er een deskundigheidsverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld;
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en,
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen in de deskundigenverklaring.
- 17.3 Aan een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij examen aflegt, niet langer dan 6 jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie Nederlands niet de moedertaal is, kan het bevoegd gezag toestemming geven voor een aangepast wijze van examineren. De rector mag de tijdsduur van de examenzitting verlengen met ten hoogste een half uur. Daarnaast is een verklarend woordenboek Nederlands en een woordenboek van zijn thuistaal naar het Nederlands toegestaan. Voor de kandidaten, genoemd in artikel 55 lid 3 van het Eindexamenbesluit VO gelden bij de beoordeling van taalgebruik en spelling in

de centrale examens afwijkende regels. Voor zover wordt afgeweken van de voorschriften wordt deze afwijking medegedeeld aan de inspectie.

Deze aangepaste wijze van examineren kan gelden voor:

- het vak Nederlandse taal en literatuur;
- het vak Nederlands;
- enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.

17.4 Voor een dyslectische kandidaat kunnen de examencondities aangepast worden op grond van een rapport van een deskundige waarin is aangegeven welke maatregelen nodig zijn. Deze aanpassingen betreffen zowel het schoolexamen als het centraal schriftelijk examen. Afhankelijk van de mate, de ernst en het soort dyslexie komen de volgende maatregelen voor:

- verlenging van de examentijd (voor het SE en CE ten hoogste 30 minuten);
- auditieve ondersteuning;
- ICT-ondersteuning.

Art.18. Beoordeling van het centraal examen.

- 18.1. De rector geeft het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven en met het proces verbaal van het examen aan de examinerator van het betreffende vak. De examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van de Wet College voor examens toe. De examinerator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van de Wet College voor examens. De examinerator zendt de score en het beoordeelde werk aan de rector.
- 18.2. De rector doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid, zo spoedig mogelijk aan de betrokken gecommiteerde dan wel tweede examinerator toekomen.
- 18.3. De gecommiteerde dan wel de tweede examinerator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c van de Wet College voor examens toe. Daarnaast voegt de gecommiteerde bij het gecorrigeerde werk, de in artikel 36, vierde lid van het Eindexamenbesluit bedoelde verklaring toe. Deze verklaring dient mede ondertekend te zijn door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 18.4. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het eerste tot en met 3^e lid.
- 18.5. Het is niet toegestaan kopieën of foto's te maken van gemaakt examenwerk door of voor leerlingen. De leerling heeft recht op inzage van het gemaakt werk, dit in bijzijn van de vakdocent of een lid van de examencommissie.

Art.19. Beoordeling van het praktisch deel van het centraal examen vmbo

Niet van toepassing.

Art.20. Vaststelling score en cijfer centraal examen.

- 20.1. De examinerator en de gecommiteerde dan wel de tweede examinerator, bedoeld in artikel 42 Eindexamenbesluit VO, stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in plaats van de eerdere beoordelingen.
- 20.2. De rector stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score zoals bedoeld in het eerste lid en met in achtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor examens.

Art.21. Absentie

- 21.1 Indien een kandidaat zonder geldige reden te laat bij een examen verschijnt, kan hij uiterlijk tot een half uur na het begintijdstip van de toets tot het examenlokaal worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op de voor het betreffende examen aangegeven eindtijd.
- 21.2 Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is een centraal examen bij te wonen, moet hij dit voor de aanvang van het examen telefonisch en schriftelijk te melden aan de examencommissie (examensecretariaatgd@citadelcollege.nl). Een telefonische melding moet altijd gevolgd worden door een schriftelijke verklaring van de ouders.
- 21.3 Een kandidaat die in gebreke blijft de in 21.2 genoemde verklaring in te leveren, wordt geacht niet reglementair afwezig geweest te zijn.
- 21.4 Indien een kandidaat op grond van niet reglementaire afwezigheid een examen niet heeft afgelegd, neemt de rector maatregelen overeenkomstig het gestelde in art.4.
- 21.5 Indien een toets van het centraal examen niet is afgelegd op grond van reglementaire afwezigheid, wordt de kandidaat in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen in ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien.
- 21.6 Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien.
- 21.7 De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de rector aan de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de rector aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer dat zich voordoet:
- A: dat ten behoeve van de kandidaat op grond van art.17.2. toestemming is verleend dat met betrekking tot het vak Nederlandse taal en letterkunde dan wel tot het vak Nederlandse taal van overwegende betekenis is, wordt afgeweken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit;

- B: dat ten behoeve van de gehandicapte kandidaat op grond van art. 17.1 toestemming is verleend dat hij het centraal examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan zijn mogelijkheden.

21.8 Na afloop van het derde tijdvak deelt de staatscommissie het resultaat mede aan de rector.

Art.22. Berekening eindcijfer eindexamen

Algemeen

- 22.1 Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
- 22.2 Indien het volgens 20.1 en 20.2 berekende eindcijfer niet een geheel getal is, dan wordt het, indien het eerste cijfer achter de komma 4 of minder is, naar beneden afgerond, en indien dit 5 of meer is, naar boven afgerond.
- 22.3 Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de rector en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen. Deze regeling is van toepassing als een kandidaat in een of twee extra vakken schoolexamen en centraal examen afgelegd heeft.
- 22.4 Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag is vastgesteld, maakt de rector deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 24 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 24, eerste lid, geen toepassing vindt.

vmbo-t

- 22.5 Voor de theoretisch/gemengde leerweg geldt dat het eindcijfer van het examen in gelijke mate wordt bepaald door het eindcijfer van het schoolexamen en het cijfer van het centraal examen. $(1 \times SE + 1 \times CE) : 2$
- 22.6 Voor het vak Maatschappijleer worden alleen schoolexamens afgenomen. Het schoolexamencijfer is tevens eindcijfer en telt mee in de slaag/zakregeling.

havo en vwo

- 22.7 Voor de havo en vwo geldt dat het eindcijfer van het examen in gelijke mate wordt bepaald door het eindcijfer van het schoolexamen en het cijfer van het centraal examen. $(1 \times SE + 1 \times CE) : 2$
- 22.8 Voor de vakken Maatschappijleer, CKV, Algemene Natuurwetenschappen en Wiskunde D worden alleen schoolexamens afgenomen. Het schoolexamencijfer is tevens eindcijfer. De cijfers van Maatschappijleer, ANW en CKV tellen als onderdeel van het combinatiecijfer mee in de slaag/zakregeling.

Art.23. Vaststelling uitslag

vmbo-t

- 23.1 De kandidaat heeft minimaal zeven cijfers die meewegen in de slaag/zakregeling: Nederlands, Engels, Maatschappijleer 1, twee profielvakken en twee keuzevakken. Op grond van de tenminste zeven cijfers wordt vastgesteld of de kandidaat geslaagd is.
- 23.2 Een kandidaat die eindexamen heeft afgelegd en al zijn eindcijfers heeft behaald binnen een schooljaar is geslaagd, indien hij:
- a- Voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, of
  - b voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, waarvan tenminste één 7 of
  - c voor twee van zijn examenvakken het cijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan tenminste één 7 of hoger.
  - d- voor alle vakken gemiddeld een voldoende (5,5) heeft gehaald op het centraal schriftelijk examen. Er wordt hierbij uitgegaan van de onafgeronde cijfers en wordt het cijfer afgekapt ($5,49 = 5,4 = \text{gezakt}$).
  - e- Het eindcijfer Nederlands moet ten minste een 5 zijn.

Een leerling komt in aanmerking voor het getuigschrift Cum laude, indien hij bij het eindexamen of het eindrapport voldaan heeft aan de volgende eisen:

- gemiddeld minimaal een 8,0 waarbij ieder cijfer even zwaar meetelt;
- voor lichamelijke opvoeding minimaal een voldoende;
- voor CKV minimaal de beoordeling 'goed' in vmbo-t 3;
- voor de overige vakken geen cijfer lager dan een 7,0.

Voor het getuigschrift Magna cum laude moet een leerling aan de volgende eisen voldoen: gemiddeld minimaal een 9,0 waarbij ieder cijfer even zwaar meetelt;

- voor lichamelijke opvoeding minimaal een voldoende;
- voor CKV minimaal de beoordeling 'goed' in vmboT-3;
- voor de overige vakken geen cijfer lager dan een 8,0.

- 23.3 In aanvulling op het voorgaande geldt tevens dat voor de vakken lichamelijke opvoeding en CKV uit het gemeenschappelijke deel en in de theoretische leerweg voor het profielwerkstuk de kwalificatie "goed" of "voldoende" is behaald (zie art.10.2).
- 23.4 Het schoolexamencijfer voor het vak maatschappijleer maakt volwaardig deel uit van de vakken waarop de uitslag bepaald wordt.

havo en vwo

- 23.5 Een havo-leerling heeft minimaal acht cijfers die meewegen in de slaag/zakregeling: Nederlands, Engels, vier profielvakken, één vak in het vrije deel en een combinatiecijfer. Een vwo-leerling heeft er minimaal negen: dezelfde als de havo-leerling, en een tweede moderne

vreemde taal. Op grond van de tenminste acht of negen cijfers wordt vastgesteld of de kandidaat geslaagd is.

Een examenkandidaat is geslaagd als:

- a- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of
- b- er 1x5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
- c- er 1x4 of 2x5 of 1x5 en 1x4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6.0 is.
- d- voor alle vakken gemiddeld een voldoende (5,5) is gehaald op het centraal schriftelijk examen. Er wordt hierbij uitgegaan van de onafgeronde cijfers en wordt het cijfer afgekapt ($5,49 = 5,4 =$ gezakt).
- e- Voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde mag maximaal één vijf behaald worden.

Een leerling komt in aanmerking voor het getuigschrift Cum laude, indien hij bij het eindexamen of het eindrapport voldaan heeft aan de volgende eisen:

- gemiddeld minimaal een 8,0 waarbij ieder cijfer even zwaar meetelt;
- voor lichamelijke opvoeding minimaal een voldoende;
- voor de overige vakken geen cijfer lager dan een 7,0.

Voor het getuigschrift Magna cum laude moet een leerling aan de volgende eisen voldoen:

- gemiddeld minimaal een 9,0 waarbij ieder cijfer even zwaar meetelt;
- voor lichamelijke opvoeding minimaal een voldoende;
- voor ckv minimaal de beoordeling 'goed' in havo 4 en vwo 4;
- voor de overige vakken geen cijfer lager dan een 8,0.

Cijfers voor maatschappijleer, CKV, het profielwerkstuk en - op het vwo - ANW maken deel uit van het combinatiecijfer. Met een eindcijfer van 3 of lager is de kandidaat afgewezen. Dit geldt ook voor het eindcijfer per onderdeel van het combinatiecijfer: de kandidaat met een 3 of lager voor of maatschappijleer, CKV, óf ANW óf het profielwerkstuk (of een combinatie) is afgewezen.

23.6 Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag is vastgesteld, maakt de rector deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 24 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 24, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 23a. Eindcijfer vakken (deel)staatsexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het staatsexamen en deelstaatsexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks van 1 tot en met 10.
2. Het College voor examens bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het college-examen en het cijfer voor het centraal examen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een college-examen wordt afgenomen, is het cijfer voor het college-examen tevens het eindcijfer.

Art. 24. Herexamen

- 24.1 De kandidaat heeft voor één vak van het eindexamen waarin hij reeds examen heeft afgelegd en de eindcijfers zijn bekendgemaakt, het recht om in het tweede tijdvak of, indien artikel 21.2 uit dit reglement van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het schriftelijk deel van het centraal examen in een beroepsgericht programma.
- 24.2 De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herexamen aan de rector voor een door de rector te bepalen dag en tijdstip.
- 24.3 Het hoogste cijfer van de cijfers behaald bij het herexamen bij het eerder afgelegde centrale examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
- 24.4 Na afloop van het herexamen wordt de uitslag definitief vastgesteld zoals beschreven in artikel 23 van dit reglement. De uitslag wordt schriftelijk aan de kandidaat meegedeeld.

Art.25. Diploma en cijferlijst

- 25.1 De rector reikt aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop, voor zover van toepassing, zijn vermeld:
- de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen;
  - het onderwerp van het-profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het werkstuk;
  - de beoordeling van het vak CKV (vmbo-t) of anw (vwo) en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel;
  - de eindcijfers voor de examenvakken;
  - de uitslag van het eindexamen.
- 25.2 De rector reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma vmbo-t, havo dan wel vwo uit waarop de het profiel (de profielen) is (zijn) vermeld die betrokken is (zijn). Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.
- 25.3 Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het voorgeschreven aantal vakken worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
- 25.4 Naast de cijferlijst en het diploma kan de school de kandidaat een plusdocument meegeven waarin bijvoorbeeld de brede vorming van de leerling zichtbaar wordt gemaakt door het benoemen van de extracurriculaire activiteiten, het beschrijven van competenties, vaardigheden en bijzondere talenten.

Art.26. Certificaten/cijferlijst.

- 26.1 De rector reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat van een dagschool die de school verlaat en die voor een of meer vakken van zijn laatste afgelegde eindexamen een eindcijfer van 6 of meer heeft behaald, een cijferlijst / certificaat uit.
- 26.2 Het certificaat of de deelcijferlijst vermeldt in ieder geval:
- het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald;

- het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met 'goed' of 'voldoende'.

Art.27. Spreiding van het eindexamen

- 27.1 Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord hebbende, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is en ten aanzien van een kandidaat die als gevolg van overmacht lange tijd niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken in het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
- 27.2 Met een kandidaat die voor deze regeling in aanmerking komt, worden de aanvullende regelingen uit het eindexamenbesluit doorgenomen. De inspectie wordt hierin altijd gehoord.

Art.28. Vervroegd examen

- 28.1 Vervroegd examen kan worden gedaan in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar in een of meer vakken maar niet in alle vakken (artikel 37a lid 1 van het Eindexamenbesluit VO). De kandidaat kan zich hiervoor melden bij de vakdocent.

Met een kandidaat die voor deze regeling in aanmerking komt, worden de aanvullende regelingen uit het eindexamenbesluit doorgenomen.

Art.29. Examen op hoger niveau

- 29.1 Leerlingen mogen examens op een hoger niveau af leggen dan het niveau waarin de leerling het onderwijs volgt.
- 29.2 Wanneer de leerling een examen op een hoger niveau niet of niet naar tevredenheid haalt, kan dat examen alsnog op het eigen niveau afgelegd worden in het Tweede Tijdvak (dit is de "terugvaloptie"). Deze mogelijkheid wordt niet als herkansing gezien.
- 29.3 Met een kandidaat die voor deze regeling in aanmerking komt, worden de aanvullende regelingen uit het eindexamenbesluit doorgenomen.

Art. 30 Procedure geschil na inzien tweede correctie

De procedure hieromtrent ligt ter inzage bij het examensecretariaat

Art. 31 Overige bepalingen

- 31.1 In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de rector na de betrokken partijen gehoord te hebben.
- 31.2 Waar in dit reglement gelezen wordt: de ouder(s), kan onder bepaalde omstandigheden ook gelezen worden: de verzorger(s) of voogd(en).
- 31.3 Waar sprake is van (mede) ondertekening door de ouder(s) van de kandidaat geldt dit voor kandidaten die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt. Meerderjarigen (18 jaar en ouder) hebben in dezen zelf tekenbevoegdheid.
- 31.4 De rector behoudt zich het recht voor de ouders van meerderjarigen over alle examenzaken inlichtingen te verschaffen, tenzij de meerderjarige schriftelijk kenbaar maakt dat hij dit niet wenst.

Bijlage 1: Toelichting bij de terminologie met betrekking tot toetsen

Algemeen

In het schoolexamen is sprake van drie soorten werk:

1. Schoolexamentoetsen

De schoolexamentoetsen evalueren opgedane kennis en vaardigheden (meestal) door middel van een schriftelijke toets. Voor deze toets wordt een cijfer gegeven. Dit cijfer kan in decimalen gegeven worden. Deze toetsen tellen mee voor het schoolexamencijfer. Schoolexamentoetsen vallen onder de herkansingsregeling.

2. Praktische opdrachten

Een praktische opdracht is een toetsvorm waarbij vaardigheden getoetst worden in combinatie met leerstof uit de overige exameneenheden.

De praktische opdracht maakt deel uit van het SE of is een voortgangstoets. Voorbeelden van praktische opdrachten zijn opdrachten voor een interview, het opstellen van een enquête en een practicumopdracht bij exacte vakken. De onderwerpen worden bij voorkeur ontleend aan de maatschappelijke of beroepsmatige realiteit. Bij alle vakken en programma's komen praktische opdrachten voor, waarbij zowel het proces als het product wordt beoordeeld. Beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf aan de kandidaat bekend gemaakte criteria. De weging van het cijfer voor de praktische opdracht wordt in het PTA bepaald. De kandidaat kan de praktische opdracht de vorm geven van een product, werkstuk of een presentatie.

3. Profielwerkstuk

a. Het profielwerkstuk vmbo-t

Bij het profielwerkstuk (PWS) gaat het om de uitwerking van een thema dat past binnen het profiel. De kandidaten dienen tenminste 20 uur te besteden aan het profielwerkstuk. Het werkstuk hoeft niet binnen de stof van een vak te passen. Ook behoeven er geen twee vakken geïntegreerd te worden. Het thema staat centraal. Het PWS gaat bij voorkeur over maatschappelijk relevante onderwerpen of onderwerpen die te maken hebben met de beroepswereld, die bij het profiel past. Voor het PWS is het noodzakelijk dat kandidaten informatie verzamelen, ordenen en presenteren. Er

zijn verschillende presentatievormen: een geschreven werkstuk, een tastbaar werkstuk (maquette, prototype), een mondelinge presentatie of een computerpresentatie. Met het PWS worden vakvaardigheden, algemene en communicatieve vaardigheden getoetst. De beoordeling vindt plaats door minimaal twee docenten aan de hand van criteria, die vooraf aan de kandidaat kenbaar zijn gemaakt. Bij het PWS worden zowel proces als product beoordeeld. Het PWS **moet** met de waardering 'voldoende' of 'goed' worden afgesloten, telt niet mee in het cijfer van afzonderlijke vakken en wordt apart op de cijferlijst vermeld.

b. Profielwerkstuk havo/vwo

In de Vernieuwde Tweede Fase heeft het profielwerkstuk op één vak of meer vakken betrekking. Het vak of de vakken waarop het werkstuk betrekking heeft, maakt/maken onderdeel uit van het totale pakket van de leerling. Wel moet altijd ten minste één groot vak betrokken zijn. Een groot vak heeft op de havo een omvang van minimaal 320 uur en op het vwo minimaal 400 uur. Net als voorheen bepaalt de school op hoeveel vakken het profielwerkstuk betrekking heeft en welke vorm het dient te hebben. Hiervoor wordt de leerling tijdig geïnformeerd.

De inlevertermijnen zijn conform het PTA . Tevens is artikel 4 op het PWS van toepassing.

Bijlage 2: toelichting mbt onregelmatigheden en fraude bij examenonderdelen

Voorbeelden van onregelmatigheden zijn:

- Het ongeoorloofd doorgeven, uitwisselen of overnemen van gegevens m.b.t. een onderdeel van een SE of CE, voorafgaande, tijdens of na afloop van een toets voor het SE of CE. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude.
- Het zonder toestemming van de examinerator of toezichthouder wijzigen of aanvullen van uitwerkingen na afloop van de officiële eindtijd van een (onderdeel van een) examen.
- Het verstoren van het rustige en ordelijke verloop van een onderdeel van het schoolexamen of eindexamen.
- Het niet voldoen aan de gestelde inleverdata van praktische opdrachten, handelingsdelen of handelingsopdrachten.
- Het hebben van spiekmateriaal bij een (onderdeel van het) examen. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude.
- Het onder handbereik hebben van een mobiele telefoon/draadloze oortjes, horloge, smartwatch.
- Het aanbrengen van aantekeningen in woordenboek/Binas. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude. In Binas mogen geen plakkertjes of boekenleggers worden gebruikt bij het Centraal Examen, bij het School Examen wordt dit nog toegestaan.
- Het kopiëren, opnemen of verwerken van een niet zelf gemaakt (deel van een) werkstuk, of enig ander geraadpleegd werk zonder de geraadpleegde bron te vermelden. In het dagelijks spraakgebruik valt deze onregelmatigheid onder fraude. Ook het doorgeven van eigen gemaakt werk aan andere leerlingen is een onregelmatigheid!
- Het kopiëren, opnemen of verwerken van in een eerder schooljaar zelf gemaakt werk in een opnieuw in te leveren opdracht zonder dat daar eerst uitdrukkelijk schriftelijke toestemming voor is verkregen bij de examinerator.